

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Wsparcia Rodziny
w Gminie Żurawica na lata 2024-2026
za 2024 rok

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Żurawica na lata 2024 - 2026 został przyjęty Uchwałą Nr LXVIII/606/23 Rady Gminy Żurawica z dnia 28 grudnia 2023 r.

Głównym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez prace z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Działania z zakresu pomocy rodzinie są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurawicy. W ramach wspierania funkcji opiekuńczych rodziny w strukturach GOPS działają:

1. Asystent rodziny, którego praca polega na aktywnym wspieraniu rodziny, reagowaniu na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów, związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, które otrzymuje z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, policji, pielęgniarki środowiskowej oraz kuratora sądowego. Głównym celem asystenta rodziny jest osiągnięcie podstawowego poziomu stabilizacji życiowej w rodzinie;
2. Zespół interdyscyplinarny, który zajmuje się problemem przemocy domowej na terenie gminy. Wśród swoich członków skupia przedstawicieli instytucji, działających na rzecz przeciwdziałaniu temu zjawisku.

Zakładanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie niedostosowania społecznego oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Działania są ukierunkowane na konsolidację współpracy różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji, celem odbudowywania właściwych relacji rodzinnych w tym: pozostawienia dzieci w miejscu zamieszkania, reintegracji rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

Zadania realizowane są poprzez:

- wspieranie potencjału rozwojowego rodziny biologicznej, na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnienie systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawę sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieraniu uczniów wymagających pomocy,

- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodzin poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych, poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Zadania:

1. prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny,
2. udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
3. doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.

W 2024 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 237 rodzin, o liczbie osób w rodzinie 515. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych objęto pomocą 33 rodziny (w tym 23 rodziny niepełne i 6 rodzin wielodzietnych).

W 2024 roku rodzinom z dziećmi udzielono pomocy w postaci:

1. dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” – z tej formy pomocy skorzystało 131 dzieci. Dożywianie było zapewnione w formie pełnego obiadu oraz jednego dania gorącego - naprzemiennie zupa/drugie danie;
2. pomocy finansowej w formie zasiłków okresowych i celowych z przeznaczeniem na zakup żywności oraz z pakietów żywnościowych;
3. w ramach letniego wypoczynku – 2 dzieci przebywała na kolonii w Myczkowcach zorganizowanej przez Kuratorium Oświaty Rzeszów;
4. w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych objęto pomocą 646 rodzin, a liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wyniosła 27 o liczbie dzieci 38;
5. przyznano pomoc dla 48 uczniów na pokrycie kosztów edukacyjnej pomocy stypendialnej dla uczniów o charakterze socjalnym oraz zasiłków szkolnych;
6. ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę w systemie wsparcia rodziny. Zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwia jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań

zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Asystent rodziny kierowany jest do pracy z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowania przez niego działań pomocowych ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie, jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta rodziny polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do samodzielnego pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodziny – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Następnie asystent rodziny wspiera swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dziecka w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz sądu. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

W 2024 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurawicy zatrudniony był jeden asystent rodziny. Liczba rodzin, które korzystały z pomocy asystenta wynosiła 9, o liczbie dzieci – 12.

Praca asystenta polegała na :

1. opracowywaniu ze wszystkimi rodzinami planu pracy;
2. udzielaniu pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi;
3. prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
4. współpracy z kuratorem sądowym, pedagogiem szkolnym, pracownikiem socjalnym, pielęgniarką środowiskową.

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielane wsparcie, asystent pomagał i towarzyszył między innymi w :

1. przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych;

2. nawiązaniu kontaktów z pracownikami oświaty i poradni specjalistycznych;
3. organizowaniu wsparcia materialnego;
4. rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania czasem wolnym;
5. poprawianiu relacji wewnątrzrodzinnych;
6. podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców;
7. podniesieniu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania;
8. wyrobieniu umiejętności gospodarowania budżetem domowym;
9. odbudowie zdrowych postaw psychospołecznych.

Praca z rodziną, zagrożoną kryzysem, jest jednym z priorytetowych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurawicy. W sytuacjach, gdy zagrożone jest dobro dziecka, pracownicy podejmują natychmiastową interwencję w środowisku zamieszkania rodziny.

Ogromnie istotną rolę odgrywa tu współpraca wszystkich służb, działających na rzecz rodziny. Ośrodek współdziała z Policją, pracownikami służby zdrowia, pracownikami oświaty oraz kuratorami rodzinnymi. Ponadto pracownicy socjalni i asystent posiłkują się różnymi placówkami i organizacjami pozarządowymi, świadczącymi niezbędne porady i terapię. Najczęściej kierują takie osoby do Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W rodzinach, które pracowały z asystentem, wspólnie przygotowywany był plan pracy, a także nie rzadziej niż raz na pół roku, sporządzana była ocena sytuacji rodziny. Monitoring sytuacji poszczególnych środowisk i zachodzących w nich zmian prowadzono poprzez bezpośredni kontakt z rodziną. W rodzinach, które nie zostały objęte wsparciem asystenta, praca na rzecz dzieci prowadzona była przez pracowników socjalnych, w ramach pracy socjalnej. W 2024 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 35 środowiskach, gdzie najczęściej występowały problemy: bezrobocie, uzależnienia i konflikty rodzinne.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka,
- c) 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach.

W 2024 roku środki finansowe wydatkowane na powyższy zadanie to kwota **549 782,53 zł**, na 39 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

W roku sprawozdawczym Sąd Rodziny w ramach postanowienia z trzech rodzin 4 dzieci umieścił w pieczy zastępczej.

Na bieżąco prowadzony jest monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą GOPS. Zadanie to jest realizowane zarówno przez asystenta rodziny, jak i wszystkich pracowników socjalnych Ośrodka. W związku z tym prowadzona jest bardzo szeroka współpraca ze szkołami, przedszkolami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub niepokojącej sytuacji w rodzinie – natychmiast o takiej okoliczności zostaje powiadomiony Sąd Rodzinny w Przemyślu.

Potrzeby związane z realizacją zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W zakresie realizacji ustawy w 2025 roku w budżecie zostały zabezpieczone środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny, jego szkolenie oraz zapłatę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Żurawica dnia 04.04.2025 rok